

Ea dorește o lucrare frumoasă

Jim Reiher, Melbourne · Traducere în limba germană: Hans-Jörg Ronsdorf · aprilie 2021 · revizuit în octombrie 2026

1 Timotei 3:1

Cuvântul este sigur: Dacă dorește cineva slujba de supraveghetor, dorește o lucrare frumoasă. (Elberfelder CSV, traducere germană a Bibliei)

Se spune – și acesta este un cuvânt adevărat –: „Dacă cineva se străduiește pentru o slujbă de conducere în biserică, el aspiră la o sarcină mare și onorabilă.” (Neue Genfer Übersetzung, traducere germană a Bibliei)

Vrednic de încredere este cuvântul: Dacă cineva aspiră la slujba de episcop, atunci dorește o sarcină frumoasă. (Zürcher Bibel, traducere germană a Bibliei)

V-ați întrebat vreodată cum s-a ajuns la împărțirea în capitole a Bibliei? Ea nu exista în documentele originale. A fost adăugată abia în secolul al XIII-lea. Când a devenit parte a textului, a contribuit la schimbarea felului în care citim și interpretăm Biblia. La urma urmei, studiem adesea Biblia pe capitole sau după capitole. Începem la începutul unui capitol și ne oprim la sfârșitul lui. Unele dintre deciziile cu privire la locul unde începe un capitol nou s-au dovedit destul de ciudate, ba chiar greșite. Coloseni 4:1, de exemplu, ar fi trebuit să facă parte de fapt încă din capitolul 3. Alte greșeli posibile nu sunt atât de evidente, dar ar trebui luate în seamă.

Prezbiterii în biserică: Cazul deosebit al 1 Timotei 3:1

Mulți văd 3:1 în primul rând ca pe începutul logic al restului capitolului 3, care cuprinde o lungă discuție despre prezbiteri și diaconi. Eu cred însă că el formează de fapt mai degrabă încheierea capitolului 2 decât introducerea capitolului 3. Aceasta este importantă pentru femeile din biserică, pentru că ar însemna că versetul 1 încurajează atât bărbații, cât și femeile să devină prezbiteri/episcopi (supraveghetori). ***Dacă el încheie capitolul 2, se vede că Pavel sprijină ambele sexe să-l slujească lui Dumnezeu în funcții de conducere, atâta timp cât sunt deprinse și maturizate în credință. Da, el a impus femeilor din biserica din Efes, provizoriu, unele restricții, dar nu vrea ca aceasta să fie văzută ca ținta lui propriu-zisă. Dimpotrivă, el adaugă în mod cu totul general că este un lucru bun ca atât bărbații, cât și femeile să aspire să fie prezbiteri.***

Problema unei conduceri nematurizate în capitolul 2

Ca să înțelegem de ce propun aceasta, trebuie să luăm în seamă și ce vine imediat înainte de 3:1: capitolul 2:8-15. Tocmai acest pasaj controversat este folosit adesea pentru a reprima slujirea și conducerea femeilor în biserică. Capitolul 2:8-15 a fost interpretat în mod tradițional în așa fel încât femeile să fie ținute departe de conducerea bisericii și de slujire. Aceasta este însă o interpretare greșită. ***Cel puțin putem spune că există alte posibilități la fel de valabile (ba chiar mai bune) de a înțelege acest pasaj.*** Principala deosebire dintre aceste interpretări este dacă vedem acest pasaj ca pe un fel de poruncă universală pentru toate vremurile, pentru fiecare creștin din fiecare cultură și națiune a lumii, sau dacă el tratează o problemă de atunci, din Efes, de la sfârșitul secolului I după

Hristos. Cu alte cuvinte: Este el ca „lubește pe Dumnezeu și iubește pe aproapele tău” sau mai degrabă ca „Purtați-vă bine cu robii voștri – iar voi, robilor, muncii din greu pentru stăpânii voștri” (cf. 6:1-2)?

În 1 Timotei 2:8-15 este vorba de anumite femei înstărite din biserică – probabil femei de curând convertite din societatea din Efes –, care vor să fie conducătoare în biserică înainte de a fi învățate cum trebuie sau de a se fi maturizat în noua credință.¹ Ele vor să fie prezbiteri care să poată învăța pe alții și să aibă autoritate în biserică (2:12). Pavel arată foarte limpede: El vrea ca femeile să fie instruite cum trebuie (2:11). **Acest verset cuprinde, în mod interesant, singurul imperativ din acest pasaj: „Să învețe.” Adică versetul 11 este ceea ce se apropie cel mai mult de o poruncă a lui Pavel: El stăruie ca femeile să fie învățate.** Este un punct culminant în gândirea și în scrisul lui. **Aceasta este, într-adevăr, cheia acestui paragraf: Pavel vrea ca toate măduarele bisericilor să fie învățate cum trebuie în credință. Nu doar bărbații, ci atât bărbații, cât și femeile. Când sunt instruiți cum trebuie și maturizați, atunci pozițiile de învățătură și de conducere vor intra în discuție deopotrivă pentru femei și pentru bărbați.**

Un alt cuvânt pe care Pavel îl folosește de două ori în acest pasaj (1 Timotei 2:8-15) ca să se adreseze în mod special femeilor este cuvântul care în versetele 9 și 15 este tradus adesea cu „cuvânt/sfială”² (eu aș spune: tradus greșit; Elberfelder CSV dă în notă „sau chibzuință, sau minte sănătoasă”). Acest cuvânt înseamnă de fapt „limpede la minte, matur și rezonabil în gândire; nu încălcat în gândire”. Uneori poate fi combinat cu alte calități morale, dar a-l face să însemne doar o anumită calitate morală l-ar lipsi de sensul lui esențial. Pavel vrea ca femeile din biserică să gândească limpede și să fie rezonabile (în versetul 9, în legătură cu modestia și alegerea îmbrăcăminții; în versetul 15, în legătură cu maturizarea și rămânerea în credință), înainte de a prelua poziții de conducere în biserică.

Ce-ar fi dacă 1 Timotei 3:1 ar fi adresat acestor femei?

Ajungem apoi la capitolul 3, versetul 1. Ce scrie acolo exact? Ei bine, un lucru în orice caz nu scrie acolo: „Este un lucru bun dacă numai bărbații aspiră să fie prezbiteri.” Nu. S-ar putea referi numai la bărbați. La fel de bine s-ar putea însă referi numai la femei. **Sau – foarte probabil – se referă atât la bărbați, cât și la femei.** NIV (New International Version) a tradus aici mai bine: „Iată o vorbă vrednică de încredere: «Cine aspiră să fie supraveghetor dorește o sarcină nobilă.»” **(Asemănător, traduceri germane cu „Dacă cineva ...” – „cineva” îi poate desemna atât pe bărbați, cât și pe femei.)**

Unele traduceri au introdus în 3:1 cuvântul englezesc „bărbat”, din cauza versetelor 3:2-14 (prezbiteri bărbați, diaconi bărbați, diaconite sau soțiile diaconilor, diaconi bărbați). **Pe temeiul acestei decizii, mulți creștini au ajuns la concluzia că, deși ar putea exista un argument pentru diaconite, nu există loc pentru femei-prezbiter.** Aceasta poate părea rezonabil la prima vedere, dar este un argument defectuos. În versetul 1 nu este folosit cuvântul grecesc pentru „bărbați” sau „bărbat”. Nici cuvântul independent pentru „el”. Este folosit însă cuvântul grecesc *tis* („cineva”). Același cuvânt se folosește pentru bărbați ca și pentru femei. În mod asemănător, cuvântul pentru „el sau ea dorește” este o rădăcină verbală a cuvântului „dorește”, cu terminația atașată pentru „el, ea sau aceasta”. Contextul trebuie să decidă la cine se referă acest verb.

Dacă așezăm 1 Timotei 3:1 ca încheiere a pasajului 2:8-15, atunci acest verset devine un indiciu puternic care afirmă conducerea femeilor în biserică. Pentru că, așa cum s-a spus, cuvintele folosite se pot referi la bărbați sau la femei, 3:1 poate să însemne pur și simplu: „Dacă o femeie dorește să fie supraveghetore, atunci este un lucru bun pe care și-l dorește.” **Aceasta înseamnă că Pavel ar putea**

comunica ceva de felul: „În ciuda stăruinței mele ca femeile să fie învățate, respectiv să învețe, și ca ele să nu poată învăța pe alții sau avea autoritate până nu sunt mature și competente – este un lucru bun pentru o femeie dacă dorește să fie prezbiter.”

Femeile în restul capitolului 3

Capitolul 3:2-7 tratează apoi despre prezbiteri; **Pavel se gândește la majoritatea bărbătească din care erau alcătuiți ei pe atunci**. Presupunerea mea că versetul 1 este o încheiere a textului anterior și că versetul 2 introduce cu adevărat un gând nou pentru Pavel este sprijinită de cuvintele de început ale versetului 2 în greacă: „este necesar” (sau „se cuvine”). Ele pot fi traduse cu „atunci”, „așadar”, „prin urmare” sau „de aceea”. Desigur, versetul 2 este legat în gândire de ce s-a spus înainte, dar el ia o direcție nouă. Pavel tocmai a vorbit despre instruirea femeilor pentru slujire și despre faptul că nu li se îngăduie să exercite autoritate până nu sunt instruite cum trebuie și mature în credință, și încheie amintindu-le tuturor că nu este o ambiție rea să nădăjduiești să fii prezbiter în biserică. Apoi se oprește și abordează alte teme, relevante în acel moment. „Bine... așadar, în ce-i privește pe prezbiterii noștri de acum...” În acest pasaj următor (3:2-7) este vorba de prezbiterii actuali sau care urmează să fie rânduiți curând în biserică.

Este cu siguranță rezonabil să înțelegem 3:2-7 ca valabil pentru ambele sexe, dacă putem să ne descurcăm cu formularea că prezbiterii trebuie să fie „bărbatul unei singure neveste” sau „credincioși soției lor” (cum traduc unii). Pavel folosește aici probabil o „generalizare de gen”. Dacă majoritatea prezbiterilor din acea vreme erau bărbați, atunci ar putea fi un fel de a spune: „Fii credincios unicului tău partener.” Îmi amintesc de anii 1990, când predam la o școală biblică din Melbourne: Toți profesorii, cu excepția unei singure persoane, erau bărbați, iar singura femeie lucra cu jumătate de normă. Când aveam evenimente speciale de natură socială, era obiceiul ca scrisoarea trimisă tuturor angajaților să cuprindă: „Și aduceți-vă soțiile.” Nu numai singura femeie era exclusă prin această formulare; și singurul profesor necăsătorit se simțea trecut cu vederea. Mă cutremur când mă gândesc înapoi la acest fel de generalizări de gen. Oricât de neplăcut îmi este: Ele nu însemnau că aveam numai profesori bărbați căsătoriți. Și încă ceva despre afirmația de aici („bărbatul unei singure neveste”): Dacă aplicăm strict o asemenea metodă de interpretare, atunci și porunca „Să nu poftești nevasta aproapelui tău” este valabilă numai pentru bărbați și nu le spune nimic femeilor.

O nouă privire asupra 1 Timotei 2–3

Așadar, în loc de împărțirea pasajului 1 Timotei 2:8–3:14 pe care o vedem adesea:

- Femeile și bărbații în biserică (2:8-15)
- Prezbiteri bărbați (3:1-7)
- Diaconi bărbați (3:8-10)
- Diaconițe (sau soțiile diaconilor) (3:11)
- Din nou diaconi bărbați (3:12-14)

ar trebui să înțelegem firul gândirii epistolei astfel:

- Femeile și bărbații în biserică (2:8–3:1)
- Situația de față: Conducătorii de acum sunt numiți după genul tipic (3:2-7)
- Diaconi bărbați (3:8-10)

- Diaconițe (3:11)
- Diaconi bărbați (3:12-14)

Oricum ați interpreta 3:2-7, accentul acestui articol a fost să scoată în evidență 3:1. Dacă îl vedem ca încheiere a pasajului 2:8-15, el le amintește femeilor: Dacă o femeie vrea să devină prezbiter, este un lucru bun. ***Chiar dacă sunteți de altă părere, acest verset este neutru din punctul de vedere al genului: Dacă cineva, bărbat sau femeie, aspiră la conducerea bisericii, atunci este un lucru bun!*** Chiar dacă îl lăsați la începutul capitolului 3, el este valabil pentru ambele sexe – și atunci vorbește în favoarea faptului că tot pasajul următor le cuprinde pe amândouă. A vedea 1 Timotei 3:1 ca pe o invitație adresată bărbaților și femeilor de a aspira la sarcini de conducere în biserică este o trăsătură extrem de încurajatoare a învățaturii apostolului Pavel.

Femeile au fost rănite adânc prin interpretările învățaturii lui Pavel din această parte a Bibliei. Dar aş propune ca, prin această înțelegere alternativă a pasajului, să facem pace cu Pavel în această privință. El nu a fost șovinul înfățișat de unii. El a fost cineva care era gata să le lase atât pe femei, cât și pe bărbați să slujească în biserică.

This article first appeared in the Spring 2021 issue of CBE International's Mutuality magazine (www.cbeinternational.org)

Traducere în limba germană: Hans-Jörg Ronsdorf, cu amabila permisiune a lui Jim Reiher, 20 aprilie 2021

Note

1. Pentru o prezentare amănunțită a concepției alternative despre acest pasaj, vezi Jim Reiher, *Women: Leadership & the Church* (Melbourne: Acorn Press, 2006), 85–93. Vezi și Judy L. Brown, *Women Ministers According to Scripture* (Kearney: Morris Publishing, 1996), 279–312, și Rebecca Merrill Groothuis, *Good News for Women: A Biblical Picture of Gender Equality* (Grand Rapids: Baker Books, 1997), 209–229.
2. Walter Bauer dă ca primul și cel mai evident sens al acestui cuvânt „chibzuință, raționalitate, sănătate mintală”. El dă un al doilea sens: „judecată bună, cumpătate și stăpânire de sine”. Și Gerhard Kittel explică: Când intră în joc acest sens secundar, este totdeauna la lucru o gândire sănătoasă. Forma folosită în 1 Timotei 2:9, 15 mai apare numai într-un singur loc din Noul Testament: Faptele apostolilor 26:25. Acolo este tradusă totdeauna cu „gândire limpede” sau „cu judecată”. Vezi William F. Arndt, F. Wilbur Gingrich, Frederick W. Danker, Walter Bauer și William Arndt, *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*. 2nd ed. (Chicago: University of Chicago Press, 1979), 802; G. W. Bromiley și Geoffrey William Bromiley, *Theological Dictionary of the New Testament*, ed. Gerhard Kittel și Gerhard Friedrich (Grand Rapids: Eerdmans, 1964), 1097-1104.